

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΟΜΑΔΑΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

15-11-2015

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Έχω λοιπόν την αξίωση, κύριοι βουλευτές, να μην ωφεληθώ σε τίποτα περισσότερο, αν σας αποδείξω μόνο αυτό, ότι δηλαδή διάκειμαι ευνοϊκά προς το τωρινό (δημοκρατικό) πολίτευμα και ότι έχω αναγκαστεί να συμμετέχω στους ίδιους κινδύνους με σας. Αν, όμως, φαίνομαι να έχω ζήσει και σχετικά με τα υπόλοιπα με μέτρο και πολύ διαφορετικά από τη φήμη (που επικρατεί) και αντίθετα από τις διαδόσεις των αντιπάλων (μου), σας παρακαλώ εμένα να εγκρίνετε για βουλευτή, ενώ αυτούς να τους θεωρείτε ότι είναι φαύλοι.

2. Αν και η Σικελία ήταν η κοιτίδα της συστηματικής ρητορικής, όμως από τα μέσα περίπου του 5ου αιώνα π.Χ. το επίκεντρό της είναι η **Αθήνα** όπου υπήρχαν όλες οι προϋποθέσεις για να ευδοκιμήσει. Την ευνοούσαν η δημοκρατία με τις λαϊκές συνελεύσεις και τα δικαστήρια, οι πολυλόγοι και φιλόλογοι Αθηναίοι και το μέγεθος της πόλεως, όπου αγαπούσαν να μένουν και να διδάσκουν **οι σοφιστές**, αυτοί οι περιφερόμενοι διδάσκαλοι ανώτερης παιδείας. Πολλοί απ' αυτούς, όπως ο Πρωταγόρας και ο Πρόδικος, εδίδασκαν κάποια στοιχεία Γραμματικής και τεχνικής του λόγου.

3. Ο Μαντίθεος εμφανίζεται ευγνώμων απέναντι στους κατηγορούς του, θύμα της κακίας και της συκοφαντικής τους διάθεσης ("πολλήν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις..."). Είναι ένας πολίτης με αυτογνωσία, αποφασιστικότητα και αυτοπεποίθηση ("ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαυτῶ πιστεύω"), που πιστεύει στη δημοκρατία και συμμετείχε στους αγώνες για την εδραίωσή της ("ὡς εὖνους εἰμὶ τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι", "ὡς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν"). Διακρίνεται για τη μετριοπάθεια, την κοσμιότητα και τη σύνεση στην ιδιωτική και δημόσια ζωή του ("περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ παρὰ τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν").

Αντίθετα, οι κατήγοροι παρουσιάζονται ως κακοήθεις και κοινοί συκοφάντες που επιδιώκουν με κάθε τρόπο να βλάψουν ένα έντιμο και ενάρετο πολίτη ("...τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν", "ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις..."). Κινούνται από ταπεινά κίνητρα και είναι ανήθικοι και επικίνδυνοι, γιατί προσπαθούν με ένα ανυπόστατο κατηγορητήριο να αποτρέψουν από τα κοινά έναν πολίτη που θέλει να ασκήσει το βουλευτικό του αξίωμα ("...τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χείρους εἶναι", "ἀποδείξω ὡς οὐκ ἵππευον οὐτ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας").

4. Ο Μαντίθεος αρχίζει το λόγο του με τρόπο απροσδόκητο, πρωτότυπο και εντυπωσιακό ("πολλήν ἂν...κατηγορίας"), προκαλώντας την προσοχή των δικαστών. Συνήθως ένας

κατηγορούμενος διαμαρτύρεται και εκδηλώνει με κάθε τρόπο την αγανάκτηση και τη δυσαρέσκειά του. Ο Μαντίθεος όμως, δηλώνει ότι σχεδόν χρωστά ευγνωμοσύνη στους κατηγορούς του και μιλώντας με αποφασιστικότητα, προβάλλει την προσδοκία ότι όσοι δεν τον συμπαθούν θα αλλάξουν γνώμη όταν τον ακούσουν (“έγω γάρ οὕτω σφόδρα ἑμαυτῷ πιστεύω”, “ὥστ’ ἐλπίζω...μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ... ἠγήσεσθαι”). Τέλος δηλώνει ότι είναι αναληθείς οι κατηγορίες που του αποδίδονται και ότι θα καταφέρει να το αποδείξει (“ἀποδείξω ὡς οὐκ ἴππευον οὐτ’ ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας”).

Παράλληλα με την “πρόσεξιν” ο Μαντίθεος προσπαθεί να κερδίσει την εύνοια των δικαστῶν παρουσιάζοντας τον εαυτό του ως άδικα συκοφαντημένο που δεν φοβάται να λογοδοτήσει για τις πράξεις της ζωής του και τους κατηγορούς του ως συκοφάντες, μοχθηρούς και αδίστακτους που το βαθύτερο κίνητρό τους είναι να τον καταστρέψουν. Αυτή την κακία και τη μοχθηρία των κατηγορῶν του τονίζει ο ρήτορας με την προϋπόθεση που θέτει για την έκφραση της ευγνωμοσύνης του προς αυτούς (“εἰ μὴ συνήδη...κακῶς ἐμέ ποιεῖν”). Ο Μαντίθεος όμως, προβάλλει τη δική του ηθική ανωτερότητα, καθώς δεν φαίνεται να έχει εκδικητικές διαθέσεις προς όσους άδικα τον κατηγοροῦν. Οι κατηγοροὶ του προσφέρουν τη δυνατότητα να αποδείξει την αθωότητά του, μιλώντας δημόσια για τη ζωή του, και συγχρόνως να καταδείξει το ποιόν των αντιπάλων του. Υποστηρίζει λοιπόν ότι είναι αφοσιωμένος στο δημοκρατικό πολίτευμα (“ὡς εὖνους εἰμὶ τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι”), υπενθυμίζοντας ότι συμμετείχε με τους βουλευτές στους ίδιους αγῶνες για την εδραίωσή του (“ὡς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν”). Τέλος, ισχυρίζεται ότι ἔζησε με μέτρο και κοσμιότητα στην ιδιωτική και δημόσια ζωή του (“περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς”), ενώ δεν παραλείπει να δείξει το σεβασμό του στη βουλή και το θεσμό της δοκιμασίας (“δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν”).

5. παράβολο: διαβεβλημένοις

επιβίωση: βεβιωμένων

έμπρακτος: πεπραγμένων

δέηση: δέομαι

επίδειξη: ἀποδείξω

ΤΙΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΑΝ ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ:

**ΔΙΑΚΟΣΑΒΒΑ ΕΙΡΗΝΗ
ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΚΟΚΑΝΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ
ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ ΚΡΙΣΤΑ**

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
(ΑΔΙΔΑΚΤΟ) Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

15/11/2015

Α. ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Εκείνο τον καιρό αναγγέλθηκε από την πατρίδα στους στρατηγούς των Συρακοσίων ότι καταδικάστηκαν από το δημοκρατικό κόμμα σε εξορία. Αφού συγκάλεσαν λοιπόν τους στρατιώτες τους, ενώ αγόρευε για λογαριασμό τους ο Ερμοκράτης, θρηνούσαν για τη συμφορά τους, καθώς άδικα εξορίζονται όλοι αντίθετα με το νόμο. Παρότρυναν (τους στρατιώτες) να είναι πρόθυμοι και στο μέλλον, όπως ακριβώς και προηγουμένως, και άντρες πειθαρχημένοι σε όσα διατάσσονται κάθε φορά, και τους προέτρεψαν να εκλέξουν διοικητές, μέχρις όταν φτάσουν αυτοί που είχαν εκλεγεί αντί για κείνους. Όμως αυτοί, και προπαντός οι τριήραρχοι και οι πεζοναύτες και οι καπετάνιοι, φώναζαν και τους παρακινούσαν να μείνουν εκείνοι ως αρχηγοί. Εκείνοι όμως είπαν ότι δεν πρέπει να στασιάζουν ενάντια στην πόλη τους.

Β. α.

τοῖς ἄρχουσι, ὦ ἄνερ, τοῦ στρατιώτου, ὦ στρατηγέ, ταῦτα.

β.

ἤγγελλες, παραινεσάτω, ὦμεν, κεκελευκέναι, ἄρξοις.

Γ. α

- τούτω: ομοιόπτωτος κατηγορηματικός προσδιορισμός στο «τῷ χρόνῳ».
- Συγκαλέσαντες: επιρρηματική χρονική μετοχή, συνημμένη στο εννοούμενο υποκείμενο του ρήματος ἀπωλοφύροντο «οὔτοι».
- παρά τόν νόμον: εμπρόθετος προσδιορισμός της εναντίωσης στο «φεύγοιεν».
- προθύμους: κατηγορούμενο στο εννοούμενο υποκείμενο «τούτους» μέσω του συνδεδετικού ρηματικού τύπου «εἶναι».
- οἱ ἡρημένοι: επιθετική μετοχή, υποκείμενο στο ρήμα «ἀφίκωνται».
- στασιάζειν: τελικό απαρέμφατο ως υποκείμενο στον απρόσωπο ρηματικό τύπο «δεῖν».

Γ.β .

- ὅτι φεύγοιεν ὑπό τοῦ δήμου: δευτερεύουσα ονοματική ειδική πρόταση. Λειτουργεί ως υποκείμενο στο απρόσωπο ρήμα «ἠγγέλθη».
- ὡς ἀδίκως φεύγοιεν ἅπαντες παρά τόν νόμον: δευτερεύουσα επιρρηματική αιτιολογική πρόταση. Λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός της αιτίας στο «ἀπωλοφύροντο».

Φροντιστήρια
ΣΥΣΤΗΜΑ

ΚΕΝΤΡΟ	Αγίας Σοφίας 39	2310.244.444
ΝΤΕΠΩ	Β. Όλγας 168	2310.428.400
ΕΥΟΣΜΟΣ	Μ.Αλεξάνδρου 45	2310.770.360

ΤΙΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΑΝ ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ:

ΒΑΒΟΥΡΑ ΜΑΡΙΑ
ΓΙΑΝΝΗΛΕΡ ΚΑΤΕΡΙΝΑ
ΔΙΑΚΟΣΑΒΒΑ ΕΙΡΗΝΗ
ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ ΚΡΙΣΤΑ

ΣΥΣΤΗΜΑ